

Informatie Ouderprogramma's

Taalstimulering in de thuissituatie Zaltbommel

Ieder kind moet zich ten volle kunnen ontplooiën; ongeacht achtergrond, opleidingsniveau van de ouders of hun financiële middelen. Om deze gelijke kansen te bevorderen, biedt de gemeente Zaltbommel een gedifferentieerd palet van goed kennisonderbouwde ouderprogramma's (0-6 jaar).

Deze ouderprogramma's richten zich op OAB*-doelgroep-ouders. Dat lijkt een homogene groep maar in werkelijkheid zijn er grote verschillen tussen deze ouders. Bijvoorbeeld in taalvaardigheid, culturele achtergronden, hun motivatie of hun zelfredzaamheid. Daarom hebben we gekozen voor een aantal verschillende programma's; elk met hun eigen specifieke doelgroep en hun eigen aanpak.

Het doel van deze programma's is echter wel hetzelfde: we willen ouders in staat stellen om zelf hun kind(eren) thuis te ondersteunen en hierbij de taalontwikkeling van hun kind(eren) te stimuleren. Alle programma's richten zich in meer of mindere mate op voorlezen, soms uit een papieren, maar soms ook uit een digitaal boek. Dat is niet voor niets. Voorlezen is namelijk een belangrijke voorspeller van schoolsucces en draagt meer dan andere gezinsactiviteiten bij aan de taalontwikkeling van kinderen. Hoe vroeger daarmee wordt gestart, en hoe vaker dat gebeurt, des te groter de bijdrage aan het vergroten van gelijke kansen.

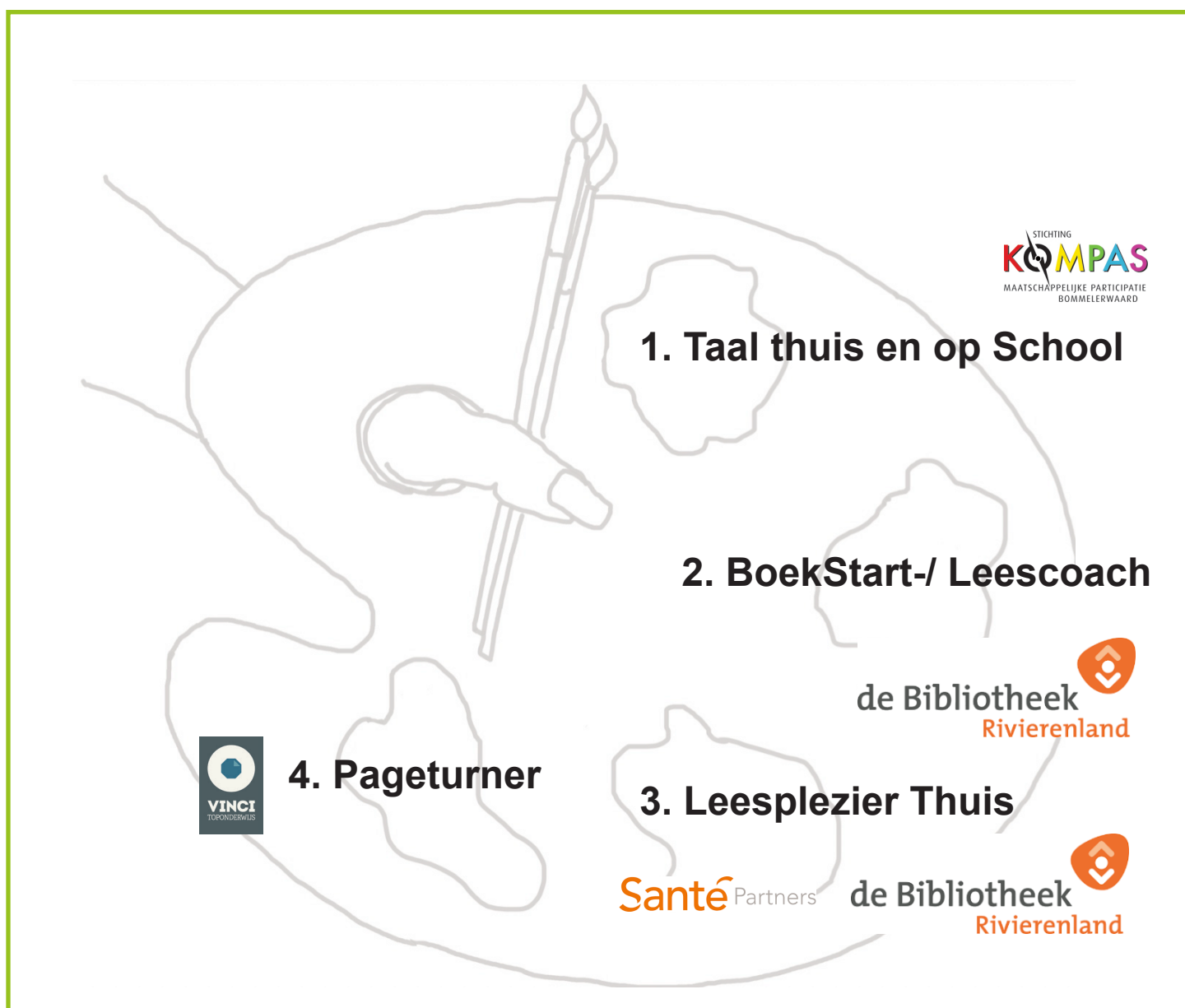
In dit document beschrijven we enkele ouderprogramma's, waarvan we het gebruik in onze gemeente willen stimuleren. We willen goede informatie geven en ervoor zorgen dat elke ouder het best passende programma ontvangt. Ouders melden zichzelf soms aan maar in veel gevallen zijn het de pm'ers en de kleuterleerkrachten die deelname bespreekbaar maken met een ouder. Speciaal voor deze professionals is in de bijlage nog een hulpmiddel geplaatst: voor elke ouder een passend aanbod.

Het ouderpakket; een rijk palet aan ouderprogramma's

De ouderprogramma's in het pakket zijn ontwikkeld voor gezinnen met kinderen die vertraging in hun taalontwikkeling hebben opgelopen. Met deze programma's willen we deze kinderen thuis meer (taal-)stimulering bieden.

Zowel Nederlandse (NT1) als anderstalige (NT2) gezinnen kunnen deelnemen. Het belangrijkste is dat de ouders gemotiveerd zijn om voor hun kind een thuissituatie aan te bieden waarin het Nederlands meer aandacht krijgt. Voorwaarde is ook dat ouders goed bereikbaar zijn en dat er geen grote drempels of barrières voor deelname zijn. Denk hierbij bijvoorbeeld aan problemen in de persoonlijke sfeer of het gebrek aan tijd.

De programma's worden door verschillende organisaties aangeboden, hebben een eigen doelgroep en hun eigen vorm. In onderstaand model zijn de programma's gerangschikt op de belangrijkste kenmerken;

Kenmerkenmatrix

Programma	Taal thuis en op School	BoekStart-/ Lees-Coach	Leesplezier Thuis	Pageturner
Aanbieder	Stichting Kompas	Bibliotheek Rivierenland	Bibliotheek Rivierenland en Sante Partners	Stichting Vinci (i.s.m. lokale partner)
Waartoe?	Ouders toerusten om kinderen te ondersteunen	Bewustmaken van het belang van lezen	Creëren van een taalrijke thuisomgeving	Gedragsverandering: digitaal voorlezen als gewoonte
Doelgroep	Ouders van peuters en kinderen in het po	NT1 en NT2-ouders van kinderen van 0-4 jaar	NT1 en NT2-ouders van kinderen 2 - 8 jaar	NT1 en NT2-ouders van kinderen 3 - 6 jaar
Taalvaardigheid ouder	Ouder beheerst het basisoniveau Nederlands, inclusief lezen.	Ouder verstaat eenvoudig Nederlands.	Ouder verstaat eenvoudig Nederlands.	Ouder beheerst het basisoniveau Nederlands.
Inzet ouder	10 groepsbijeenkomsten	Enkele thuisbezoeken	Maximaal 10 thuisbezoeken	6 groepsbijeenkomsten
Locatie	Op locatie	Op het consulatiebureau, in de bibliotheek en thuis	Thuis	Op locatie
Vorm	Groep	Individueel	Individueel	Groep

Vanuit de gemeente coördineert Vera Bertens het ouderpakket. Voor alle vragen en ideeën is zij te bereiken via vbortens@zaltbommel.nl

Op de volgende pagina's vind je per programma een uitgebreidere beschrijving.

De ouderprogramma's

Taal Thuis en op School

Het programma 'Taal thuis en op school' van Stichting Kompas is een cursus voor ouders met kinderen op de peuterspeelzaal en op de basisschool. Het is speciaal voor ouders die meer willen weten over hoe ze hun kind kunnen helpen. Het programma bestaat uit tien bijeenkomsten waarin ouders geholpen worden om hun kind beter te ondersteunen. Elke bijeenkomst staat een bepaald thema centraal. Voorbeelden van thema's zijn: 'Meehelpen op school', 'rapporten en gesprekken' en 'Digitale tips'. De thema's worden samen met de ouders in de groep besproken. De ouders krijgen praktische tips en ideeën aangereikt. Tevens ontvangen zij elke keer een themaboekje.

Profiel Taal-Thuis-en-op-School-ouder

De ouder die deelneemt aan TTeoS, kenmerkt zich als ouder met een open en actieve houding. Onder een open en actieve houding verstaan we dat hij/zij actief deelneemt aan themabijeenkomsten in een groep met andere ouders.

Kaders programma

Het programma is bedoeld voor ouders van peuters en kinderen in de basisschoolleeftijd.

Het programma bestaat uit tien bijeenkomsten met verschillende thema's. Deze bijeenkomsten worden begeleid door vrijwilligers die op hun beurt zijn getraind door het ROC. Ouders kunnen deelnemen in een groep met andere ouders.

Welke uitkomsten mag je verwachten?

Het programma 'Taal Thuis en op School' is erop gericht om de ouders te informeren over hoe zij hun kind thuis zo goed mogelijk kunnen ondersteunen op verschillende gebieden; van het stimuleren van taal tot aan gezond bewegen en spelen.

Meer informatie vind je hier:

BoekStart-/Leescoach

De BoekStart-/leescoach is een medewerker van de bibliotheek en komt wekelijks op het consultatiebureau. De coach bereikt hierdoor een groot aantal ouders. Hij/zij ondersteunt de jeugdarts en -verpleegkundige door met ouders in gesprek te gaan en gerichte voorleesondersteuning te bieden. Dat doen ze door een aanbod van verschillende babyboekjes te tonen, voorlichting te geven over het belang van actief taalgeruik d.m.v. praten, zingen en voorlezen. Daarnaast bezoekt de coach ook de Kinderdagverblijven en bouwt ze een vertrouwensband op met de ouders. Ze stimuleert ouders naar de bibliotheek te gaan en kan tevens op huisbezoek komen om ouders te ondersteunen in voorlezen. Op deze manier bouwt de BoekStart-/Leescoach een vertrouwensband op met de ouders die de coach mogelijk herkennen uit de KOV locatie en in de bibliotheek. De drempel om naar de bibliotheek te gaan wordt hiermee verlaagd.

Profiel ouder voor BoekStart Coach

Alle ouders die het consultatiebureau of het kinderdagverblijf bezoeken, kunnen worden aangesproken en benaderd door de BoekStart-/leescoach. De BoekStart-/leescoach let echter wel specifiek op laagtaalvaardige ouders. Het is belangrijk dat de betreffende ouder open staat voor een gesprek en/of voor de BoekStart-/leescoach als rolmodel bij een voorleesactiviteit.

Kaders programma

De BoekStart-/leescoach is bedoeld voor álle NT1- en NT2-ouders van kinderen vanaf 0 jaar. De focus ligt echter wel op laagtaalvaardige ouders. Ouders worden incidenteel aangesproken bij hun bezoek aan het consultatiebureau. In een gesprek met de BoekStart-/leescoach krijgen zij meer te horen over het belang van voorlezen vanaf zeer jonge leeftijd en worden ze uitgenodigd om naar de Bibliotheek te komen.

Welke uitkomsten mag je verwachten?

Ouders die worden aangesproken door de BoekStart-/leescoaches worden (meer) bewust gemaakt van het belang van voorlezen. Ook worden ze uitgenodigd om naar de Bibliotheek te komen (en hun kind gratis lid te maken). Op die manier wordt er ingezet op een meer geletterde thuisomgeving van het kind.

Meer informatie is verkrijgbaar via de BoekStart-/leescoach van de Bibliotheek en via www.bibliotheekrivierenland.nl/jeugd/0-6/BoekStartcoach.html

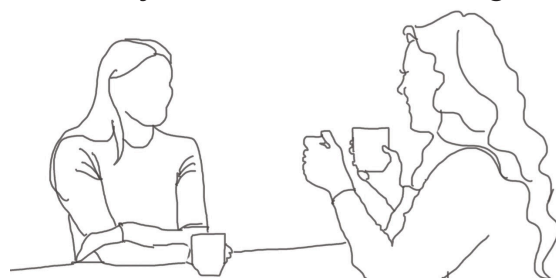
Binnen programma Leesplezier Thuis van Bibliotheek Rivierenland worden ouders in de thuissituatie ondersteund bij het praten, spelen en (voor)lezen met hun kind, om zo een taalrijke thuisomgeving en een positieve leesomgeving te creëren. De leescoach van Bibliotheek Rivierenland komt maximaal tien keer bij een gezin thuis en zal zich voornamelijk richten tot de ouder(s). Tijdens elk bezoek wordt er ook een speel- en/of leesactiviteit met het kind ondernomen om zo een communicatie-voorbeeld te geven aan ouders. Na afloop wordt er een terugkoppeling gedaan naar de aanmelder/verwijzer. Ook krijgt het (focus)kind een gratis lidmaatschap bij Bibliotheek Rivierenland.

Einddoel programma: Het creëren van een taalrijke thuisomgeving.

Profiel ouder 'Leesplezier Thuis'

De ouder die deelneemt aan Leesplezier Thuis, kenmerkt zich als een gemotiveerde ouder. Hieronder verstaan we dat hij/zij actief deelneemt aan de thuisbezoeken en dat hij/zij -op termijn- zelf aan de slag gaat met het taalrijker maken van de eigen thuisomgeving.

Verder is er enige basiskennis van het Nederlands nodig, bij zowel de ouder(s) als het kind.

Kaders programma

Het programma Leesplezier Thuis is bedoeld voor laagtaalvaardige NT1- en NT2-ouders van kinderen van 2 – 8 jaar. De focus ligt op één kind met een vve-indicatie. Het programma bestaat uit maximaal tien thuisbezoeken waarin zowel aandacht is voor het toerusten van de ouder als voor het doen van speel-/leesactiviteiten met het kind. Na drie bezoeken vindt er een tussenevaluatie plaats en wordt besproken met de ouder(s) of het zinvol is om door te gaan. De ouder(s) is/zijn altijd aanwezig tijdens de bezoeken van de Leescoach.

Welke uitkomsten mag je verwachten?

Bij ouders die deelnemen aan Leesplezier Thuis zien we een verrijking in de huiselijke taalomgeving. Er zijn meer boeken aanwezig, er wordt vaker voorgelezen en er worden meer (taal-)spelletjes gedaan.

Ook is er winst op sociaal vlak. Ouders voeren gesprekken met de BoekStart-/leescoach en worden gestimuleerd om lid te worden van en bezoekjes te brengen aan de plaatselijke bibliotheek. Meer informatie is verkrijgbaar via de BoekStart-/Leescoach van Bibliotheek Rivierenland.

Goed om te weten

Voor het project Leesplezier thuis werkt Bibliotheek Rivierenland samen met Sante Partners. Santé Partners biedt ondersteuning en zorg als dat nodig is in elke levensfase, thuis of dichtbij in de wijk. Vanuit de consultatiebureaus heeft Santé Partners zicht op gezinnen die nog niet bekend zijn bij en met voorschoolse educatie, maar hier wel voor in aanmerking komen. Voorschoolse educatie is voor veel kinderen belangrijk.

Door deel te nemen aan een voorschools programma maken zij een betere kans op een goede start op school. Santé Partners kan zorgen voor een adequate toeleiding naar deze ve-programma's.

Daarnaast kan Santé Partners gezinnen selecteren die in aanmerking komen voor het programma Leesplezier Thuis, waarbij een leescoach van de Bibliotheek bij de mensen thuis komt.

Pageturner is een effectief ouderprogramma waarin digitale prentenboeken geïntroduceerd worden in gezinnen waar niet wordt voorgelezen. Voor veel lager opgeleide ouders is het voorlezen van een fysiek boek namelijk niet vanzelfsprekend. Bijvoorbeeld omdat ze laaggeletterd zijn of weinig connectie hebben met boeken. Voor die groep zijn digitale prentenboeken een uitkomst. Die vragen nauwelijks vaardigheden van een ouder, terwijl de effecten op de taalontwikkeling van hun kinderen vergelijkbaar zijn met die van papieren boeken. Onderzoek toont dat deze ouders veel vaker gaan voorlezen wanneer ze de beschikking krijgen over digitale prentenboeken. We gebruiken hiervoor de digitale prentenboeken van Bereslim*.

Het programma bestaat uit zes korte en compacte ouderbijeenkomsten, waaraan 8 tot 10 gemotiveerde ouders kunnen deelnemen. De bijeenkomsten vinden plaats op de eigen locatie. De ouders worden twaalf weken begeleid en krijgen toegang tot de digitale omgeving van het programma met daarin heel veel digitale boeken. In die periode draait het om gewoontevorming van de deelnemers; digitaal voorlezen moet een vast ritueel worden. We maken het ouders zo makkelijk mogelijk met maar één eenvoudige opdracht: voorlezen (maar dan wel zo vaak en zo veel mogelijk)! Pageturner kan worden uitgevoerd op voor- en vroegscholen maar ook in bibliotheken of welzijnsorganisaties.

Het wordt verzorgd door een eigen personeelslid dat voorafgaand een korte training bij Vinci volgt. Tevens reikt Vinci ook het programma uit en biedt het gedurende de uitvoering van het programma begeleiding aan het personeelslid.

Einddoel programma: ouders gaan hun kinderen zelf structureel digitale prentenboeken aanbieden.

Profiel Pageturner-ouder

De ouder die deelneemt aan PT, kenmerkt zich als volgt:
De ouder

- Is gemotiveerd. Hieronder wordt verstaan:
 - * Er is een grote kans op afronding van het traject (inclusief zes korte bijeenkomsten);
 - * De ouder heeft zin om deel te nemen;
 - * De ouder levert een positieve bijdrage aan het groepsproces en draagt bij aan de groepsnorm.

De ouder:

- Spreekt basisniveau Nederlands (A2*)
- Is in staat om dagelijks digitaal voor te lezen;
- Is in staat om fysieke bijeenkomsten te bezoeken;
- Staat open voor gedragsverandering;
- Heeft (de mogelijkheid tot) toegang tot een device. Let op: dit is essentieel!
Wellicht zijn er uitleenmogelijkheden via het schoolbestuur of de bibliotheek.

Kaders programma

De leeftijd van de kinderen ligt tussen de 3 – 6 jaar (vve-leeftijd).

De looptijd van het programma is 13 weken, de tijd die minimaal nodig is om gedrag te veranderen. In deze periode vinden ook zes gezamenlijke ouderbijeenkomsten plaats.

Welke uitkomsten mag je verwachten?

Ouders die deelnemen aan dit programma, gaan meer en vaker voorlezen. Je kunt dit als trainer volgen in de online Pageturner-omgeving.

Voorlezen is een belangrijke voorspeller van schoolsucces en draagt meer dan andere gezinsactiviteiten bij aan de taalontwikkeling van kinderen. Pageturner zorgt daarom voor een aanzienlijke bijdrage aan het vergroten van gelijke kansen.

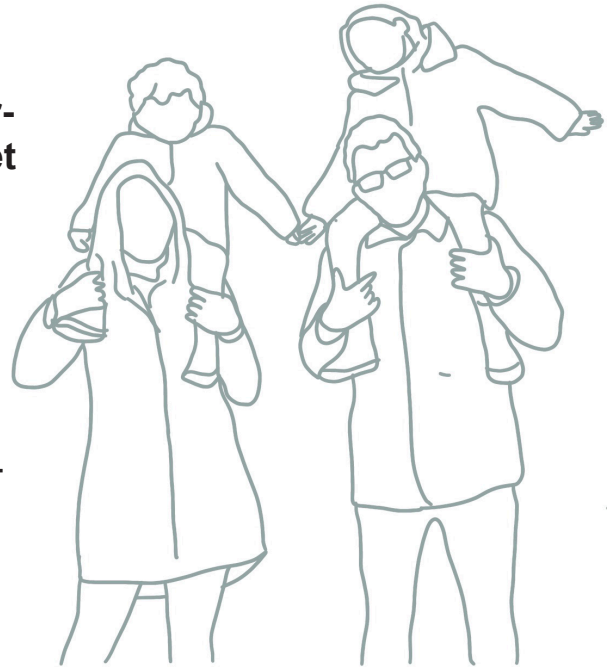
Meer informatie vind je op www.pageturner-online.nl

*Binnen Europa zijn afspraken gemaakt over de verschillende niveaus waarop je een taal (als tweede taal) kunt leren. A2 wordt gezien als het basisniveau dat je eigenlijk nodig hebt om goed te kunnen functioneren in het dagelijks leven, en niveau A1 is een tussenstapje op weg daar naartoe.

Bijlage 1: Handvat voor de professional

Handvat voor de professional (pm'er, kleuterleerkracht) om een ouder te koppelen aan het best passende ouderprogramma binnen het aanbod 'Taalstimulering in de thuissituatie'.

In Zaltbommel stimuleren we het werken met enkele ouderprogramma's, gericht op taalstimulering in de thuissituatie. Ouders -en organisaties- kunnen hier gratis gebruik van maken.

Jij speelt een belangrijke rol om de programma's onder de aandacht te brengen en ouders te stimuleren deel te nemen. Maar bij welke ouder moedig je welk programma aan? Om deze vraag te beantwoorden, hebben we dit handvat gemaakt.

De belangrijkste kenmerken in een overzicht;

Programma	Taal thuis en op School	BoekStart-/ Lees-Coach	Leesplezier Thuis	Pageturner
Aanbieder	Stichting Kompas	Bibliotheek Rivierenland	Bibliotheek Rivierenland en Sante Partners	Stichting Vinci (i.s.m. lokale partner)
Waartoe?	Ouders toerusten om kinderen te ondersteunen	Bewustmaken van het belang van lezen	Creëren van een taalrijke thuisomgeving	Gedragsverandering: digitaal voorlezen als gewoonte
Doelgroep	Ouders van peuters en kinderen in het po	NT1 en NT2-ouders van kinderen van 0-4 jaar	NT1 en NT2-ouders van kinderen 2 - 8 jaar	NT1 en NT2-ouders van kinderen 3 - 6 jaar
Taalvaardigheid ouder	Ouder beheerst het basisoniveau Nederlands, inclusief lezen.	Ouder verstaat eenvoudig Nederlands.	Ouder verstaat eenvoudig Nederlands.	Ouder beheerst het basisoniveau Nederlands.
Inzet ouder	10 groepsbijeenkomsten	Enkele thuisbezoeken	Maximaal 10 thuisbezoeken	6 groepsbijeenkomsten
Locatie	Op locatie	Op het consulatiebureau, in de bibliotheek en thuis	Thuis	Op locatie
Vorm	Groep	Individueel	Individueel	Groep

Handvat voor de professional

Ouders die niet bekend zijn met 'voorlezen' en/of het niet goed kunnen (laaggeletterd), maar wel naar bijeenkomsten op (voor)school kunnen komen en geïnteresseerd zijn.

Programma	Belangrijkste uitgangspunten
Pageturner	Gericht op het ontwikkelen van een voorleesroutine (m.b.v. digitale prentenboeken) De ouder verstaat eenvoudig Nederlands. Toegang tot een device (anders dan een telefoon) is nodig. De ouder is in staat om naar groepsbijeenkomsten te komen. De bijeenkomsten worden geleid door een eigen personeelslid.
Taal Thuis en op School	Ouders toerusten om hun kinderen thuis te ondersteunen bij verschillende onderwerpen. De ouder kan eenvoudig Nederlands volgen, spreken en lezen. De ouder is in staat om naar bijeenkomsten te komen.

Ouders die zich minder bewust zijn van hun eigen invloed op de taalontwikkeling en op het belang van een taalrijke thuisomgeving en/of niet weten hoe zij zelf kunnen zorgen voor een taalrijke thuisomgeving. Ouders beheersen het Nederlands onvoldoende om mee te doen aan groepsbijeenkomsten.

Programma	Belangrijkste uitgangspunten
De Boekstart-/Leescoach	Programma is erop gericht een positieve leesomgeving te creëren. Het belang van lezen wordt uitgelegd, o.a. met behulp van voorbeeldgedrag. De ouder is in staat om naar het consultatiebureau en/of naar de Bibliotheek te komen.
Leesplezier Thuis	Programma is gericht op het creëren van een taalrijke thuisomgeving. De ouders verstaan eenvoudig Nederlands. De ouder moet openstaan voor thuisbezoeken (10 keer).

Heb je ouders gevonden die graag deelnemen aan een specifiek programma?
Of wil je meer informatie over een programma? Zoek dan contact met

Riske - **Boekstart-/Leescoach en Leesplezier Thuis**
Riske.hengstermann@bibliotheekrivierenland.nl

Joke - **Taal Thuis en op School**
Joke.verkuijlen@kompasbommelerwaard.nl

Marloes / Arjen - **Pageturner**
Pageturner@vinci-toponderwijs.nl

Voor **algemene vragen over het ouderpakket**, kun je mailen met Vera Bertens
vbertens@zaltbommel.nl (coördinator ouderpakket gemeente Zaltbommel)